සිකුරාදා ධර්ම දේශනාව

(හිජ්රී 1448 සෆර් මස 03 වන දින, 2026 ජූලි මස 17 වන දින)

"(තවද ඔබලා නාස්ති නොකරන්න)"

සකල ලෝකයන්හි අධිපති වූ අල්ලාහ්ට සියලු ප්‍රශංසා හිමි වේවා! උන්වහන්සේ සාධාරණත්වය හා යුක්තිය ඉටු කිරීමට අණ කළ අතර, මධ්‍යස්ථව කටයුතු කරන්නන්ව අගය කළේය. එමෙන්ම සීමාව ඉක්මවා යාම (අධික ලෙස වියදම් කිරීම) තහනම් කළ උන්වහන්සේ, නාස්ති කරන්නන්ව හෙළා දකිමින් ඔවුන් ෂෙයිතාන්වරුන්ගේ (යක්ෂයන්ගේ) සහෝදරයන් බවට පත් කළේය.

නැවතත්, නැමදුමට සුදුසු එකම දෙවියන් අල්ලාහ් හැර වෙනත් කිසිදු දෙවියෙකු නොමැති බවට මම සාක්ෂි දරමි. උන්වහන්සේ ඒකීයය, උන්වහන්සේට කිසිදු හවුල්කරුවෙකු නොමැත. උන්වහන්සේ තමන්ගේ පැහැදිලි ප්‍රකාශනය වූ අල්-කුර්ආනයේ මෙසේ පවසයි: **"තවද ඔබලා අපතේ නොහරින්න (නාස්ති නොකරන්න). සැබවින්ම උන්වහන්සේ නාස්ති කරන්නන්ව ප්‍රිය කරන්නේ නැත."** (අල්-අඃරාෆ්: 31).

තවද අපගේ නබි මුහම්මද් (සල්) තුමාණන් උන්වහන්සේගේ විශ්වාසවන්ත දාසයා සහ දූතයාණන් වන බවටත්, සියලුම අල්-කුර්ආන් වක්තෘවරුන් සහ දූතයන් අතරින් උතුම්ම තැනැත්තා වන බවටත් මම සාක්ෂි දරමි. අල්ලාහ්ගේ කරුණාව සහ ආශිර්වාදය එතුමාණන් කෙරෙහි ද, එතුමාණන්ගේ පිරිසිදු පවුලේ සාමාජිකයන් කෙරෙහි ද, භාග්‍යවන්ත සහෝදරයන් (සගයන්) කෙරෙහි ද, විනිශ්චය දිනය දක්වා යහපත් මාවතේ ඔවුන්ව අනුගමනය කරන්නන් කෙරෙහි ද බොහෝ සෙයින් අත්පත් වේවා!

අල්ලාහ්ගේ ගැත්තෙනි! මම මා ඇතුළු ඔබ සැමට අල්ලාහ් කෙරෙහි ඇති බිය (භක්තිය/තක්වා) ඇති කරගන්නා ලෙස අවවාද කරමි. මන්ද, සැබවින්ම අල්ලාහ් කෙරෙහි ඇති භක්තිය යනු සාර්ථකත්වයේ මාවත වන අතර, යහපත හා දැහැමි බව කරා යන මඟ ද වේ. මහෝත්තම වූ අල්ලාහ් (තම ශුද්ධ වූ කුර්ආනයෙහි) මෙසේ පවසයි: **"අහෝ විශ්වාස කළවුනි! ඔබලා අල්ලාහ්ට බිය වන්න. තවද සෑම ආත්මයක්ම හෙට දවස (මරණින් මතු ජීවිතය) සඳහා තමන් සූදානම් කර ඇති දේ පිළිබඳව විමසා බැලිය යුතුය. තවද ඔබලා අල්ලාහ්ට බිය වන්න. සැබවින්ම අල්ලාහ් ඔබලා කරන දෑ පිළිබඳව මැනවින් දන්නා කෙනෙකි."** (අල්-හෂ්ර්: 18).

මුස්ලිම් ප්‍රජාවෙනි! සැබවින්ම ඔබගේ ශ්‍රේෂ්ඨ ආගම (ඉස්ලාමය), පිළිකුල් සහගත නාස්තිය හා විනාශකාරී මසුරුකම අතර මැද පිහිටි මධ්‍යස්ථ හා නිවැරදි මාවතක් අනුගමනය කිරීමෙන් විශිෂ්ටත්වයට පත්ව ඇත. එය සෑම දෙයකදීම මධ්‍යස්ථව කටයුතු කරන ලෙස ඇරයුම් කරන අතර, ඕනෑම කරුණකදී සීමාව ඉක්මවා යාමෙන් හෝ අඩුපාඩු සිදු කිරීමෙන් තොරව සාධාරණව හා සමබරව කටයුතු කිරීමට උනන්දු කරවයි.

මහෝත්තම වූ අල්ලාහ් මෙසේ පවසයි: **"තවද (මසුරුකම නිසා) ඔබගේ අත ඔබගේ බෙල්ලට බැඳ තබා නොගන්න. එමෙන්ම (නාස්තිකාරී ලෙස) එය සම්පූර්ණයෙන්ම විහිදා නොහරින්න. (එසේ කළහොත්) ඔබ නින්දාවට හා කණගාටුවට පත් වී වාඩි වී සිටීමට සිදුවනු ඇත."** (අල්-ඉස්රා: 29).

තවද අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අම්ර් (රළියල්ලාහු අන්හුමා) තුමාණන් විසින් වාර්තා කරන ලද පරිදි, අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලයිහි වසල්ලම්) මෙසේ පැවසූහ:

"නාස්තියක් හෝ උඩඟුකමක් (ආඩම්බරයක්) මිශ්‍ර නොවන තාක් කල්, ඔබලා අනුභව කරන්න, පානය කරන්න, දානය (සදකා) දෙන්න, එමෙන්ම (ඇඳුම්) අඳින්න."

(ඉබ්නු මාජා විසින් වාර්තා කරන ලද අතර, අල්බානි විසින් මෙය හසන් (පිළිගත හැකි) හදීසයක් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත).

ඉබ්නුල් කයියිම් (රහිමහුල්ලාහ්) තුමාණන් සීමාව ඉක්මවා යාමේ (නාස්තියේ) සීමාවන් පිළිබඳව මෙසේ පවසයි:

"මේ සියල්ලේම මූලධර්මය වන්නේ සාධාරණත්වයයි. එනම්, අධික ලෙස සීමාව ඉක්මවා යාම සහ නොසලකා හැරීම (අඩුපාඩු කිරීම) යන අන්ත දෙක අතර මැද පිහිටි මධ්‍යස්ථ මාවත තෝරා ගැනීමයි. මෙලොව සහ පරලොව සියලු යහපත් කටයුතු ගොඩනැඟී ඇත්තේ මේ මතය."

අධික ලෙස නාස්ති කිරීම යනු සමාජයන් තර්ජනයට ලක් කරන, ධනය හා සම්පත් විනාශ කරන, සහ විපත් හා දඬුවම් ළඟා කර දෙන වසංගතයකි. එය නොමඟ යාමේ එක් මාර්ගයකි. එසේම නාස්ති කරන්නන් හට අතිඋත්කෘෂ්ට, සර්වබලධාරී දෙවියන් වහන්සේගේ උදහසට ලක්වන බවට අවධාරණය කර ඇත. අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ මෙසේ පවසා ඇත: '**තවද, සැබවින්ම සීමාව ඉක්මවා යන්නන් (නාස්ති කරන්නන්) නිරයේ වැසියන්මය.**' (ගාෆිර් පරිච්ඡේදය: 43)"

දෙවියන් වහන්සේගේ ගැත්තෙනි! අපගේ එදිනෙදා ජීවිතයේදී සිදුවන අධික ලෙස නාස්ති කිරීම් සහ අනවශ්‍ය ලෙස නාස්ති කිරීම් විවිධ ස්වරූපවලින් සහ බුද්ධිමත් හා නැණවත් අය ප්‍රතික්ෂේප කරන ආකාරයෙන් දැකගත හැකිය. මෙම ප්‍රධාන ලක්ෂණ අතරින් වඩාත්ම කැපී පෙනෙන දෙය නම් : කෑම බීමවලින් සිදුකරන නාස්තියයි. විශේෂයෙන්ම මංගල්‍යයන් සහ උත්සව අවස්ථාවලදී මෙය බහුලව දක්නට ලැබේ. ආහාර සහ පාන වර්ග යනු ශරීරයට ශක්තිය ලබා දෙන දෑය, නමුත් ඒවා අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ඉක්මවා ගියහොත්, එය ශාරීරික දුර්වලතා සහ රෝගාබාධ ඇතිවීමට හේතුවක් බවට පත්වේ. එමඟින් පුද්ගලයා අලසකමට, අජීර්ණයට සහ ලෙඩ රෝගවලට ගොදුරු වේ.

මික්දාම් බින් මඅදි කරිබ් (රළියල්ලාහු අන්හු - අල්ලාහ්ගේ ප්‍රසාදය ඔහු කෙරෙහි ඇති වේවා) තුමා මෙසේ පැවසූ බව වාර්තා වේ: අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම්- එතුමාට දෙවියන්ගේ ශාන්තිය හා ආශිර්වාදය හිමිවේවා) මෙසේ පවසනු මම ඇසුවෙමි: **'මනුෂ්‍යයෙකු තම බඩට වඩා නරක වෙනත් කිසිදු භාජනයක් පුරවා නැත. ආදම්ගේ පුත්‍රයාට (මනුෂ්‍යයාට) ඔහුගේ කොන්ද කෙළින් තබා ගැනීමට (ජීවත්වීමට) ආහාර පිඩු කිහිපයක් සෑහේ. එසේම අනිවාර්යයෙන්ම ඊට වඩා ගත යුතුම නම්, ඔහුගේ බඩෙන් තුනෙන් එකක් (1/3) ආහාර සඳහා ද, තවත් තුනෙන් එකක් (1/3) පාන වර්ග සඳහා ද, ඉතිරි තුනෙන් එකක් (1/3) ඔහුගේ හුස්ම ගැනීම**

(ප්‍රශ්වාසය) සඳහා ද වෙන් කරගත යුතුය.' (මෙම හදීසය තිර්මිදි හි වාර්තා කර ඇති අතර, අල්බානි විසින් මෙය සහීහ් (නිවැරදි) බව තහවුරු කර ඇත)."

ඉස්ලාමීය සහෝදරවරුනි! නාස්තිකාරකමේ තවත් එක් ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන්නේ, බාහිර ආටෝපය පෙන්වීමට, අන් අය අනුකරණය කිරීමට සහ කිසිදු අවශ්‍යතාවයක් නොමැති වුවද මිලදී ගැනීමේ දැඩි ආශාවට යටත් වී, තමන්ගේ ඇඳුම් අල්මාරි ඉතා ඉහළ මිලක් ඇති සුඛෝපභෝගී ඇඳුම්වලින් පුරවා තැබීමයි.

මෙම නාස්තිය මිනිසුන්ගේ භෝජන සංග්‍රහවලදී, කාන්තාවන්ගේ රැස්වීම්වලදී සහ විවාහ උත්සවවලදී ඉතා පැහැදිලිවම දැකගත හැකිය. අධික පිරිවැයක් දැරීම සහ සමහරවිට එකම එක වතාවක් පමණක් අඳිනු ලබන අතිශය සුඛෝපභෝගී ඇඳුම් පැළඳුම් භාවිත කිරීම මෙයට උදාහරණ වේ. මෙය සීමාවක් නොමැති නාස්තියක් වන අතර, කිසිදු පදනමක් නොමැති සිරිත් විරිත්වලට බැඳීමකි. එසේම මෙය අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ විසින් කිසිදු අනුමැතියක් හෝ සාක්ෂියක් පහළ නොකළ, හිස් පුරසාරම් දෙඩීමක් (පෙන්වීමට කරන ක්‍රියාවක්) පමණක්ම වේ.

නාස්තිකාරකමේ තවත් එක් ලක්ෂණයක් වන්නේ : කිසිදු පලක් නොමැති දේ සඳහා මුදල් නාස්ති කිරීමට දැඩි ලෙස පෙළඹීමයි. මෙය ඉතා සුළු හා අනවශ්‍ය සුඛෝපභෝගී දේවලින් ආරම්භ වී, විනාශකාරී හා තහනම් දෑ (පාපකර්මයන්) දක්වා ගමන් කරයි. ඉමාම් මාලික් (රහිමහුල්ලාහ් - දෙවියන් වහන්සේ ඔහුට කරුණාව දක්වන්නාහ්) තුමා නාස්තිය ගැන මෙසේ පවසා ඇත: '(නාස්තිය යනු) ධනය නිසි අයුරින් (ධාර්මිකව) උපයාගෙන, එය අනිසි (අධාර්මික) තැන්වල වැය කිරීමයි.'

මුස්ලිම්වරයෙකු තුළ පාලනය කරගත නොහැකි මිලදී ගැනීමේ දැඩි ආශාව රජයන විට සහ ඒ සමගම තමාගේ හැඟීම් පාලනය කරගැනීමට ඔහු අපොහොසත් වන විට, එය ඔහුවත්, ඔහුගේ පවුලේ අයවත් දැඩි පීඩනයකට හා දුෂ්කරතාවයකට ඇද දමයි. සමහරවිට ඔහු ණය බරින් මිරිකී ඔහුගේ ජීවිතයේ සැනසීම අහිමි කරගන්නා අතර, එම ණය ගෙවා දමා ඉන් නිදහස් වීමේ කනස්සල්ලෙන් සිරගත වූවෙකු බවට පත්වේ.

සැදැහැවත් සහෝදරවරුනි! අධික ලෙස නාස්ති කිරීමේ හා නාස්තිකාරකමේ තවත් එක් ප්‍රධාන ලක්ෂණයක් වන්නේ : ජලය, විදුලිය සහ නවීන සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් භාවිත කිරීමේදී සාධාරණ සීමාව ඉක්මවා යාමයි. නිවාසවල, පොදු පහසුකම් ඇති ස්ථානවල සහ විවිධ ආයතනවල මේවා අනවශ්‍ය ලෙස නාස්ති කරනු පැහැදිලිවම දැකගත හැකිය.

වාහන සේදීමේදී සිදුවන අධික ජල නාස්තිය, ගෙවතු හා වගාවලට ජලය දැමීමේදී කිසිදු පාලනයක් නොමැති වීම සහ ජල නල පද්ධති නිසි ලෙස නඩත්තු නොකර නොසලකා හැරීම වැනි ක්‍රියා, මෙම ගැටලුවේ බැරෑරුම්කම පිළිබඳව මිනිසුන් තුළ ඇති අවබෝධයේ දුර්වලතාවය පෙන්නුම් කරයි. එසේම දහවල් කාලයේදී විදුලි පහන් දල්වා තැබීම සහ විදුලි උපකරණ අනිසි ලෙස භාවිත කිරීම, මුළු සමාජයම අනවශ්‍ය දුෂ්කරතාවලට හා පීඩාවලට ඇද දැමීමට හේතු විය හැක. නමුත් මිනිසුන් තමන්ගේ ක්‍රියාවන් පාලනය කරගෙන, තමන්ගේ සැබෑ අවශ්‍යතා පමණක් කළමනාකරණය කරගන්නේ නම් මෙම දුෂ්කරතාවලින් පහසුවෙන්ම මිදිය හැකිය.

අල්ලාහ්ගේ ගැත්තෙනි! මේ සම්බන්ධයෙන් නබි නායක (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම් - එතුමාට දෙවියන්ගේ ශාන්තිය හා ආශිර්වාදය හිමිවේවා) තුමාගේ මඟපෙන්වීම දෙස ඔබට අවධානය යොමු කළ හැකිය. එතුමාගේ කාලයේදී මදීනා නගරය බහුල ජල සම්පතකින්, සශ්‍රීක වගාබිම්වලින් සහ ගෙවතුවලින් සමන්විතව පැවතුණි. එසේ වුවද, එතුමා ස්නානය කිරීම සඳහා '**සාඃ**' එකක් (ලීටර් 2.5ක් පමණ වූ මිනුමක්) ප්‍රමාණයක් ද, වුදූ (සලාතය සඳහා පවිත්‍ර) කිරීම සඳහා '**මුද්ද්**' එකක් (ලීටර් බාගයකට වඩා ටිකක් වැඩි මිනුමක්) ප්‍රමාණයක් ද වැනි ඉතා සුළු ජල ප්‍රමාණයක් පමණක් භාවිත කළහ. අබ්දුල්ලාහ් ඉබ්නු අම්ර් (රළියල්ලාහු අන්හුමා - අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ ඔවුන් දෙදෙනා කෙරෙහි ප්‍රසන්න වේවා) තුමා මෙසේ පැවසූ බව වාර්තා වේ : ගම්බද අරාබි වැසියෙක් පැමිණ අල්ලාහ්ගේ දූතයාණන් (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම් - එතුමාට දෙවියන්ගේ ශාන්තිය හා ආශිර්වාදය හිමිවේවා) තුමාගෙන් වුදූ (සලාතය සඳහා පවිත්‍ර වීම) පිළිබඳව විමසීය. එවිට එතුමා එක් එක් පියවර තුන් වතාව බැගින් කර පෙන්වා, පසුව මෙසේ පැවසූහ: '**වුදූ කිරීම යනු මෙයයි. එබැවින් කවුරුන් හෝ මීට වඩා (වාර ගණනක්) වැඩියෙන් කරන්නේද, ඔහු වරදක් කර ඇත, නැතහොත් සීමාව ඉක්මවා ගොස් ඇත, නැතහොත් අසාධාරණයක් කර ඇත.**' (මෙම හදීසය ඉබ්නු මාජා හි වාර්තා කර ඇති අතර, අල්බානි විසින් මෙය හසන් (යහපත්/පිළිගත හැකි) මට්ටමේ හදීසයක් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත).

මෙම නබි වදනෙහි ඇති මඟපෙන්වීම (වුදූ වැනි) ආගමික වතාවත් සම්බන්ධයෙන්ම මෙසේ නම්, ආගමික වතාවත්වලට අයත් නොවන සාමාන්‍ය එදිනෙදා කටයුතුවලදී (අප කෙතරම් දුරට නාස්තියෙන් වැළකී සිටිය යුතුද යන්න) ඔබ සිතා බැලිය යුතුය නේද?!

ඉස්ලාමීය සහෝදරවරුනි! ජලය සහ විදුලිය අරපිරිමැස්මෙන් භාවිත කිරීම (කළමනාකරණය කිරීම) ආගමික මෙන්ම සදාචාරාත්මක වගකීමකි. ජලය යනු දිව්‍යමය දායාදයකි; අප එය පානය කරමු, එමඟින් අප පවිත්‍ර වෙමු, එමෙන්ම වගාබිම්වලට සහ සතුන්ට ජලය සපයන්නෙමු.

නබි නායක (සල්ලල්ලාහු අලෛයිහි වසල්ලම් - එතුමාට දෙවියන්ගේ ශාන්තිය හා ආශිර්වාදය හිමිවේවා) තුමා ගලායන ගඟක් අසල සිටියද ජලය නාස්ති කිරීම තහනම් කළහ. එබැවින්, අවශ්‍ය නොවන අවස්ථාවලදී ජල කරාම වසා තබන්න, ජලය කාන්දු වන ස්ථාන පිළිසකර කරන්න, එමෙන්ම වුදූ (සලාතය සඳහා පවිත්‍ර) කිරීමේදී හෝ ස්නානය කිරීමේදී ජලය අනවශ්‍ය ලෙස නාස්ති නොකරන්න.

එමෙන්ම විදුලිය ද එසේමය; එය අපගේ ජීවිත ආලෝකමත් කළ මහඟු ආශිර්වාදයකි (දායාදයකි). එබැවින් ඔබ එම ස්ථානවලින් බැහැර වන විට විදුලි පහන් සහ අනෙකුත් විදුලි උපකරණ නිවා දැමීමට වගබලා ගන්න. බලශක්ති ඉතිරි කිරීමේ විදුලි බුබුළු භාවිත කරන්න, එමෙන්ම (වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර ආදියෙන්) අනවශ්‍ය ලෙස අධික ලෙස සිසිල් කිරීමෙන් වැළකී සිටින්න.

මන්ද, එමඟින් මුදල් ඉතිරි වන අතර, පවුලේ අයවැයට ද සහනයක් ලැබේ. එසේම රාජ්‍යයට ඇති බර (වියදම්) සැහැල්ලු කිරීමට දායක වන අතර, මෙම මහඟු ආශිර්වාදය අප අතර දිගුකල් රැඳී පැවතීමට ද හේතු වේ.

අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ මෙසේ පවසා ඇත: '**තවද ඔවුන් (අල්ලාහ්ගේ සැබෑ ගැත්තන්) වියදම් කරන විට නාස්ති නොකරති, මසුරු ද නොවෙති, ඔවුන්ගේ වියදම් කිරීම් මේ දෙක අතර මධ්‍යස්ථව (සමබරව) පවතී.**' (අල්-ෆුර්කාන් පරිච්ඡේදය: 67)

මහා උත්කෘෂ්ට වූ අල්-කුර්ආනය මඟින් අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ මටත් ඔබටත් ආශිර්වාද කරත්වා! එහි ඇති ආයත (වැකි) සහ ප්‍රඥාවන්ත උපදෙස් මඟින් මටත් ඔබටත් යහපතක් (පලක්) ලබා දෙත්වා! මම මගේ මෙම වදන් පවසමින්, මාගේත් ඔබගේත් සියලු පාපයන්ට සමාව දෙන ලෙස අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේගෙන් ප්‍රාර්ථනා කරමි, එසේම උන්වහන්සේ වෙත පසුතැවිලි වී (තව්බා) හැරෙමි.

එබැවින් ඔබ ද උන්වහන්සේගෙන් සමාව අයදින්න, උන්වහන්සේ වෙතටම හැරෙන්න. සැබවින්ම උන්වහන්සේම අති උදාර සමාව දෙන්නා සහ මහා කරුණාවන්තයාණන් වන්නාහ්ය.

දෙවන දේශනාව (දෙවන ඛුත්බාව)

සියලු ප්‍රශංසා අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේටම හිමි වේ. තවද නැමදුමට සුදුසු වෙනත් කිසිදු දෙවියෙකු නොමැති බවත්, සැබවින්ම අපගේ නබි මුහම්මද් තුමාණන් උන්වහන්සේගේ ගැත්තා, දූතයාණන් සහ තෝරාගත් තැනැත්තාණන් වන බවත් මම සාක්ෂි දරමි. අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේගේ ශාන්තිය හා ආශිර්වාදය එතුමා කෙරෙහි ද, එතුමාගේ පවුලේ අය සහ සහචරයින් කෙරෙහි ද, එතුමා අනුගමනය කරන්නන් සියල්ලන් කෙරෙහි ද ඇති වේවා!

සැදැහැවත් සහෝදරවරුනි! අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේට බියභක්තිමත් වන්න. තවද යහපත්කම් හා කරුණාවන්ත ක්‍රියාවන් කරන්නන් අතරින් කෙනෙකු වන්න. එමෙන්ම නාස්තිකාරකමේ සහ සීමාව ඉක්මවා යාමේ මාවතෙන් වැළකී සිටින්න. මන්ද, එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය අසාර්ථකත්වය සහ විනාශය (පාඩුව) පමණක්ම වේ.

අල්ලාහ් දෙවියන් වහන්සේ මෙසේ පවසයි: '**මාගේ ගැත්තෙනි! එබැවින් මට බියභක්තිමත් වන්න.**' (අස්-සුමර් පරිච්ඡේදය: 16)

අල්ලාහ්ගේ ගැත්තෙනි! අවංක මිනිසුන් විසින් ගොඩනඟන ලද, සශ්‍රීකව පැවති සමාජයන් පිළිබඳව ඉතිහාසය අපට කොතරම් නම් පවසා ඇත්ද? ඔවුහු එම සමාජයන්ට ගැළපෙන පොදු පහසුකම්වලින් ඒවා සන්නද්ධ කරමින්, ඒවායේ පැවැත්ම උදෙසා වටිනා වගාබිම්, කර්මාන්තශාලා, දේපළ සහ වෙළඳසැල් අවට නිර්මාණය කළහ.

නමුත් පසුව, එම සමාජයන් උරුම කරගත් පරම්පරාවන් කෙරෙහි නාස්තිකාරකම සහ අලසකම (සුඛවිහරණය) රජයන්නට විය. ඔවුහු තමන්ගේ ආශාවන්ට සම්පූර්ණයෙන්ම ඉඩ හැර ක්‍රියා කළහ. අවසානයේදී ඔවුන්ගේ මුතුන්මිත්තන් තමන් වෙත ඉතිරි කර දායාද කර ගිය සියල්ල විනාශ කර දැමූහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එම සමාජයන් මුළුමනින්ම බිඳ වැටුණු අතර, ඔවුන්ගේ දරුවන්ට අතිශය කටුක දුෂ්කරතාවලට සහ විසිරී යාම්වලට (අනාථ වීමට) මුහුණ දීමට සිදු විය.

'අෂ්බීලියා' පාලකයා වූ මුඃතමිද් ඉබ්නු අබ්බාද් අතිශය සුඛෝපභෝගී ජීවිතයක් ගත කළේය. ඔහු සැප සම්පත් විඳීම කෙතරම් දුරට සීමාව ඉක්මවා සිදුකළේද යත්, අවසානයේදී එය අකෘතඥතාවයට සහ දැඩි නාස්තියට මඟ පෑදුවේය. දිනක් ඔහුගේ බිරිඳ, ඔවුන්ගේ මාලිගය අවට සිටි දිළිඳු කාන්තාවන් පිරිසක් මඩෙහි ඇවිදිමින් ජලය විකුණන අයුරු දැක, තමාට සහ තම දියණියන්ට ද ඔවුන් මෙන් මඩෙහි ඇවිදීමට (මඩ පෑගීමට) ආශාවක් ඇති බව පැවසුවාය.

මුඃතමිද් ඇගේ එම ඉල්ලීම ඉටුකළේ ඉතා පුදුමාකාර මෙන්ම අමුතුම ක්‍රමයකටය. ඔහු කස්තූරි, කුංකුම, කපුරු සහ ඇම්බර්ග්‍රිස් ගෙන්වා ඒවා රෝස පැනින් මිශ්‍ර කර මඩෙහි ස්වරූපය ගන්නා ලෙස සකස් කිරීමට අණ කළේය. පසුව ඔහුගේ බිරිඳට සහ දියණියන්ට ඇවිදීම සඳහා එය මාලිගා අංගනයේ විසුරුවා හරින ලදී.

මෙය ඉතිහාසය විසින් වාර්තා කරන ලද අතිශය නාස්තිකාරකමේ සහ ආටෝපයේ එක් එක් කුප්‍රකට උදාහරණයකි. මෙවැනි සිදුවීම් ඉතිහාසගත වී ඇත්තේ සශ්‍රීක හා සුවපහසු ජීවිතයක් හිමිවී ඇති සැමටම පාඩමක් (ආදර්ශයක්) ලබා දීම සඳහාය.

ඉන්පසුව, මුඃතමිද්ගේ රාජ්‍යය බිඳ වැටුණි. ඔහුව 'අෂ්බීලියා' නගරයෙන් පලවා හරින ලද අතර, මොරොක්කෝවේ 'අග්මාත්' නම් ප්‍රදේශයේ සිරකරුවෙකු ලෙස රඳවා තැබීමෙන් පසු ඔහුගේ මුළු ධනයම රාජසන්තක කරන ලදී. දිනක් උත්සව දිනයක ඔහුගේ දියණියන් අතිශය දිරාපත් වූ, පරණ වැරහැලි ඇඳුම් ඇඳගෙන ඔහු හමුවීමට පැමිණියහ. තමාගේත්, තම පවුලේ අයගේත් සහ දියණියන්ගේත් මෙම අසරණ තත්ත්වය දුටු ඔහුගේ සිත දැඩි සේ කම්පා විය. එවිට ඔහු තමාටම අමතමින් මෙම සුප්‍රකට කවි පද ගායනා කළේය:

'අතීතයේ උත්සව දිනවලදී ඔබ බොහෝ සතුටින් පසු වූවෙහිය, නමුත් අද අග්මාත්හි සිරකරුවෙකු වී සිටින ඔබට මෙම උත්සවය ශෝකයක් ගෙන දී ඇත.

ඔබේ දියණියන් වැරහැලි ඇඳගෙන, කුසගින්නේ සිටින අයුරු ඔබ දකින්නෙහිය, අද ඔවුන් සතුව අබ ඇටයක තරම්වත් දෙයක් නොමැතිව අන් අයට නූල් අඹරමින් (රැකියා කරමින්) ජීවත් වෙති.

ඔවුහු පාවහන් නොමැතිව හිස් දෙපයින් මඩ පාගමින් ඇවිද යති, එය හරියට ඔවුන් කිසි දිනක (මාලිගාවේදී) කස්තූරි සහ කපුරු මත පය නොතැබුවාක් මෙනි.

ඔබෙන් පසුව යමෙකු තවමත් රාජ්‍ය බලය ගැන සතුටු වෙමින් පසුවන්නේ නම්, සැබවින්ම ඔහු පසුවන්නේ හිස් සිහිනවලින් මුළාවට පත් වූවෙකු ලෙසමය.'

ඕ අල්ලාහ්! අපව අධික ලෙස නාස්ති කිරීමෙන් සහ නාස්තිකාරකමෙන් ආරක්ෂා කරනු මැනව. අපගේ ශරීර අවයවයන් සහ ධනය සියලු ආකාරයේ වැරදි හා අඩුපාඩුවලින් ආරක්ෂා කළ මැනව. අප කෙරෙහි ඇති ඔබගේ ආශිර්වාදය (දායාදයන්) සදාකාලිකව පවත්වා දෙනු මැනව. තවද ඔබගේ උදහසින් හා දඬුවමින් අපව මුදවා ගනු මැනව, ලෝකයන්හි අධිපතියාණෙනි!

ඕ අල්ලාහ්! ජීවතුන් අතර සිටින සහ මියගිය සියලුම මුස්ලිම් පුරුෂයින්ට හා මුස්ලිම් කාන්තාවන්ට සමාව දුන මැනව. අප කෙරෙන් විපත්, වසංගත, දුෂ්කරතා සහ පීඩාවන් දුරු

කරනු මැනව. අප කෙරෙහි වූ ඔබගේ ආශිර්වාදයන් අඛණ්ඩව ලබා දෙනු මැනව, අපෙන් දඬුවම් හා විපත් පලවා හරිනු මැනව. අපගේ ආත්මයන් පාරිශුද්ධ කළ මැනව, එය පාරිශුද්ධ කිරීමට වඩාත්ම සුදුස්සා ඔබමය.

ඕ අල්ලාහ්! අපට මෙලොවෙහිද යහපත ලබා දෙනු මැනව, පරලොවෙහිද යහපත ලබා දෙනු මැනව, තවද නිරයේ දඬුවමෙන් අපව ආරක්ෂා කරනු මැනව.

ඕ අල්ලාහ්! අපගේ පාලකයාණන් (අමීර්වරයා) සහ ඔහුගේ ඔටුන්න හිමි කුමාරයා (වලියුල් අහ්ද්) ඔබ ප්‍රිය කරන සහ තෘප්තිමත් වන යහපත් මඟෙහි යෙදවීමට මඟපෙන්වනු මැනව. ඔවුන් දෙදෙනාගේම නළලතින් අල්ලා යහපත හා බියභක්තිය කරා යොමු කරනු මැනව. තවද මෙම රට සහ සෙසු සියලුම රටවල් සාමකාමී, සුරක්ෂිත, සෞභාග්‍යමත් සහ සශ්‍රීක දේශයන් බවට පත් කරනු මැනව.!

සිකුරාදා ආදර්ශමත් ධර්ම දේශනා (ඛුත්බා) සම්පාදක කමිටුව